

Brister i helhetssyn

Antligen! Nu börjar solen att värma och den myckna snön smälter sakta bort. Trafikverket lovar bot och bättring, åtminstone när det gäller ökad punktlighet och tydligare trafikinformation till tågresenärerna vid längre förseningar. Men vad som ska göras för att förhindra förseningar och inställda tåg säger man inte så mycket om. Någon som känner igen tidigare års krismöten och försäkran att nu kommer vi att klara kommande vintrar mycket bättre? Det är egentligen inte så svårt, men det gäller att både ha rätt resurser och en viss erfarenhet av att hantera resurserna på rätt sätt.

Att rikligt snöfall ställer till problem för tågtrafiken är nog känt av för de flesta vid det här laget. Moderna tåg har inte någon större förmåga att röja snö, det krävs andra resurser. Men att även viltolyckorna på järnvägen ökar under vintern är nog inte lika känt. För att förhindra viltolyckor och att bilister skadas sätts viltstängsel upp längs vägarna, men järnvägen skyddas inte lika bra.

Längs E4:an i Norrland, som på vissa sträckor går parallellt med Botniabanen, finns det stängsel som förhindrar att viltet går upp på vägen och därmed minskar risken för kollisioner mellan älg och bil. Det är naturligtvis bra för bilisterna, men på andra sidan stängslet går järnvägen! Och när älgarna stoppas av ett stängsel mellan järnvägen och vägen blir de kvar på spåret. Ur älgens synvinkel

är tåget minst lika dödsbringande som en bil i hög fart, dock är tågresenärerna betydligt mer skyddade än bilister vid en kollision. Men skadorna på tåget blir omfattande med långt tid på verkstad, fordonsbrist, inställda tåg och ersättningstrafik med buss som följd.

I grunden är järnvägen ett robust trafiksystem som borde fungera även när det kommer snö. Tågtrafiken har bevisligen fungerat under tidigare vintrar vilket en gammal kollega upplyste mig om: ”Kommer du ihåg vintern det året när det var snökaos? Då var tågen det enda som fungerade, alla andra trafikslag stod still.”

För mig är det brist på helhetssyn när ett trafikslag skyddas på bekostnad av ett annat. Helt klart är det säkrare att åka tåg i stället för att i ersättningsbuss halka runt på hala väggar som en smörkkläck i en het stekpanna.

MIKAEL PRENLER
Huvudredaktör

Puutteita kokonaisuudessa

Lopultakin! Nyt alkaa aurinko lämmittää ja lumi sulaa hiljaa pois. Ja Trafikverket lupaa parannuksia, ainakin kun asia koskee täsmällisyyden lisäämistä ja selkeämpää liikenneinformaatiota junamatkustajille myöhästymisten osalta. Mutta mitä pitäisi tehdä myöhästymisten ja junavuorojen peruutusten ehkäisemiseksi, siitä ei kerrota paljoakaan. Joka tuntee aikaisempien vuosien kriisikokouksia ja varmistuksia, on sitä mieltä että tulemme selviämään tulevasta talvista paljon paremmin. Se ei ole niin vaikeaa, mutta edellyttää sekä oikeita resursseja ja kokemusta käyttäen resursseja oikealla tavalla.

Useimmille meistä on tuttua tilanne, että runsas lumentulo aiheuttaa ongelmia junaliikenteelle. Nykypäivän junilla ei ole suurempaa kykyä raivata lunta, siihen vaaditaan muita resursseja. Mutta yhtä tunnettua ei olekaan, että riistaonnettomuudet rautateillä lisääntyvät talvella. Riistaonnettomuuksien ehkäisemiseksi ja autoilijoita suojaamaan asetetaan riista-aitoja pitkin tienvarsia.

Norrannissa E4-tie, joka kulkee tietyissä kohdin samansuuntaisesti kuin Botnia-rata, on varustettu aidalla, joka ehkäisee riistan pääsyä tielle ja samalla pienentää riskiä hirven ja auton yhteentörmäykseen. Hyvä tietenkin autoilijoille, mutta

aidan toisella puolella kulkee rautatie! Ja kun aita pysäyttää hirvet rautatien ja tien väliin, ne jäävät raiteelle. Hirvien näkökulmasta on juna vähintään yhtä tappava kuin auto kovassa vauhdissa, kuitenkin ovat junamatkustajat huomattavasti suojatumpia kuin autoilijat yhteentörmäyksessä. Mutta vahinkojen takia junat joutuvat olemaan pitkän aikaa konepajalla, mistä syntyy kalustopulaa seurauksena junavuorojen korvaaminen busseilla.

Periaatteissa rautatiet on vahva liikennejärjestelmä, jonka pitäisi toimia silloin kun tulee lunta. Ja junaliikenne on todistettavasti toiminut aikaisempina talvina, mihin vanha kollega toteasi minulle: ”Muistatko talven sinä vuonna, kun oli lumikaaos? Silloin oli juna ainoa, joka toimi, kun kaikki muut liikennemuodot seisoivat.”

Mielestäni on kokonaisnäkemysten puutetta, kun yhtä liikennemuotoa suojellaan muiden kustannuksella. Itsestään selvästi on varmempaa matkustaa junalla kuin liukastella korvaavassa bussissa liukkailla teillä kuin ”voikimpale kuumassa paistinpannussa.

MIKAEL PRENLER
Päätoimittaja